TÜRKİYE AYDINLARIYLA DAYANIŞMA

HABER BÜLTENİ

MART 1986 SAYI:2

REJİMİ MAHKUM EDEN AYDINLAR BERAAT ETTİ

15 Mayıs 1984'de "Türkiye'de Demokratik Düzene İlişkin Gözlem ve İstemler" başlıklı, 1256 imzalı bir dilekçeyi hazırlayıp yaygınlaştırdıkları için yargılanan 59 aydın hakkındaki dava beraatle sonuçlandı. Hatırlanacağı gibi, "Aydınlar Dilekçesi" diye bilinen açıklamalarından hemen sonra dilekçeyi imzalayan aydınlar yüzlerce kişilik gruplar halinde askeri savcılıklara çağrılmış,haklarında soruşturma açılmıştı.Ankara/Sıkıyönetim Komutanlığınca açılan soruşturma Mil li Güvenlik Komseyinin çıkarttığı 2969 sayılı yasaya karşı gelme iddiasıyla açılmış bir soruşturmaydı."12 Eylül 1980 öncesindeki siyasi çekişme ve çakışma orta mına benzer bir durumun yeniden doğmasına yolaçacak, sözlü ve yazılı beyanda bulunma" yı ve "Milli Güvenlik Konseyinin karar bildiri ve icraatı ile (cunta uyelerinin) beyanlarını sözlü ve yazılı olarak kötüleyici veya küçük düşürücü şekilde tartışma ve eleştirme konusu yapanlar"ı 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırmayı öngören bu kanun daha sonra soruşturma gerekçesi olmaktan çıkarıldı.Sıkıyönetim sav cısı davayı Sıkıyönetim Komutanlığı emirlerine aykırı olarak izinsiz bildiri yayınlamaktan açtı.Böylece dava,dilekçesinin içeriğinin tartışılmasından bu metnin bir dilekçe mi yoksa bir bildiri mi olduğu gibi biçim sel bir alana hapsedilmek istendi.

Haklarında dava açılan aydınlar sorguları ve sa vunmaları boyunca kendilerini bu biçim sorunu ile sınırlamadan, bu fırsatları bir kere daha Türkiye'deki 12 Eylül rejimini mahkum etmek için kullandılar. Herbiri kendi seçtikleri bir alanda Türkiye'de demokratik hakların ayaklar altına alınışını sergilediler.Bu nedenle yalnız sanıklardan Erbil Tuşalp hakkında Türkiye'de yapılan işkenceler konusunda bilgi verdiği için soruşturma açılmakla yetinilmedi,tanık olarak din lenen Hasan Fehmi Güneş ve Ayla Kutlu hakkında da aynı işleme başvuruldu.Böylece,daha Aydınlar Dilekçesi' nin açıklanmasından hemen sonra, Cumhurbaşkanı Evren' in dilekçeyi hazırlayıp imzalayanları "vatan hainliği" ile suçlamasıyla başlayan karalama ve sindirme kampanyası mahkeme boyunca da devam ettirildi. Sanıklar ve tanıklar baskı altına alınmaya çalışıldı.

Türkiye içinden ve dışından binlerce kişinin ve çok sayıda kuruluşun dilekçe sahipleriyle ve yargılanan 59 aydınla güçlü bir dayanışma içine girmesi, soruşturma açılırken güdülen amaçlara ulaşılamamasında önemli bir etken oldu. Dünyanın çeşitli ülkelerinden 3300'ü aşkın bilim adamının,sanatçının,hukukçunun,politikacının ... açıklamasındaki görüşlere tümüyle katıldıklarını ve Türkiye'deki meslektaşlarıyla dayanış ma içinde olduklarını ilan etmeleri,hem Türkiye içinde,hem Türkiye dışında geniş yankılar yarattı.Dilekçe nin çevrilerek Le Monde, Frankfurter Rundschau, Die Tageszeitung gibi gazetelerde yayınlanması dayanışma kampanyasını Kolombiya'dan Norveç'e, Cezair'den Kanada'ya kadar yaygınlaştırdı. Gerek Türkiye'de gerekse Türkiye dışında Aydınlar Dilekçesi'ni savunmak için yükseltilen sesler davanın 59 kişiyle sınırlı kalmasında ve bu kişilerin değil,insan hak ve özgürlükleri ne saldıranların yargılandığı bir dava halini almasın da büyük rol oynadı.Tüm belli başlı uluslararası forumlarda dava Türkiye'deki rejimin değerlendirilmesi için bir "örnek olay" niteliğini kazandı.

7 Şubat 1986'da verilen kararla 59 aydının beraat etmiş olmaları,ülke içinde ve dışında Türkiye'de demokrasiden yana olanların ortak bir başarısıdır.Aydınlar Dilekçesi daha sonraki yeni yeni karşı çıkışla rın öncülüğünü yaparak,günümüz Türkiye'sinin temel gerçeklerini Türkiye'nin yetiştirdiği en usta,en değerli aydınların ağzından ortaya koyarak,halkımızın taleplerini özetleyerek büyük bir görev yaptı.Bu göre vi gerçekleştirenler şimdi aynı mücadeleyi yeni alanlarda,yeni biçimler altında sürdürüyorlar.Onlarla dayanışmayı daha da yoğunlaştırarak ve sistemleştirerek sürdürmek ise Türkiye dışındaki tüm demokratlara düşü yor.*

Sayın Aziz Nesin, Strasbourg/ 10 Şubat 1986

"Aydınlar Dilekçesi Davası"nın beraatle sonuçlandığını,büyük bir sevinçle haber almış bulunuyoruz. Türkiye aydınlarının,ülkemizde,demokrasinin çağdaş an lamıyla kurulup işlemesi adına ileri sürdükleri -pek haklı- istemlere karşı,çağdışı bir tepkiyle açılmış o lan bu davayı,sizler,unutulmaz savunmalarınızla tarihe mal ederken,"Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişi mi" içinde toplanmış,biz -Türkiye dışındaki- Türkiye' li aydınlar da,başından sonuna,büyük bir ciddiyet içinde izledik;onu,dünyanın demokrat kamuoyuna ve aydınlarına duyurmak ve desteklerini sağlamak için,elimizden geleni yapmaya çalıştık.Aslında,görevdi bu bizim için,onu yerine getirdik.Şu anda,büyük bir huzur duyuyoruz içimizde;varılan sonucu da,başında sizlerin bulunduğunuz bir haklı mücadelenin zaferi olarak karşılıyoruz.

Hatırlatmaya hiç gerek yok:Bu dava,gerçi beraat le sonuçlanmıştır;ama,ülkemizde,demokrasinin gerekleri yerine getirilinceye kadar,Türkiye aydınlarının soylu mücadelesi sürecektir.Ben ve arkadaşlarım,sizle ri,bu aşamada da,-bütün gücümüzle- desteklemeye devam edeceğiz.

Size ve -sizin kişiliğinizde- bu davanın onurlu savunucularına,şimdilik göz aydını diliyor,selam,sevgi ve saygılarımızı yolluyoruz.

"TÜRKİYE AYDINLARIYLA DAYANIŞMA GİRİŞİMİ"
adına
Server TANİLLİ

İŞKENCELER ÖRTBAS EDİLEMİYOR!

Doktoruyla,gazetecisiyle,yazarıyla Türkiye aydını işkenceler karşısında giderek daha kararlı ve yükses sesle tavır alıyor.

İşkence üzerine tartışma gündemin ilk sırasında.Her gün geçmişte veya bugün yapılmış bir işkence uygulaması basına yansıyor.İşkencenin belirli bir yeri de yok.Emniyet müdürlüğü siyasi şubeden polis karakollarına,hapishanelerden jandarma karakollarına kadar her yerde uygulanıyor.Polis,jandarma,subay,komiser,gardiyan ve hatta savcı değişik dozda dayak atıyor,işkence yapıyor.

Çeşitli düzeyden yetkililer Türkiye'de işkencenin olmadığını,işkence uygulamalarının bireysel olduğunu ve sorumluları hakkında da soruşturma açıldığını yineliyorlar.İnandırıcı olmuyor.O kadar çok insan işkence görmüş ki,değişik toplum kesimlerinden o kadar çok örnek var ki;işkencenin bir devlet politikası olarak uygulandığı açık olarak ortada.Hele polis **Sedat Caner**'in **Nokta** dergisine yaptığı açıklamalarla birlikte yayınlanan işkence araçlarının şemaları uygulamanın korkunç boyutlarını yadsınamayacak şekilde gözler önüne seriyor.

Günümüzdeki işkence tartışması,tüm önemine karşın aslında buzdağı örneğinde olduğu gibi görülebilenin küçük bir parçası.Pek çok işkence uygulaması başta korku nedeniyle kamuoyuna yansımamış durumda ve işkencenin amaçları da ilk anda algılanabilenin çok daha ötelerine uzanıyor.

İşkence sol görüşlü sanıkları "konuşturma" yöntemi değil sadece.Polis **Caner**'in açıkladığı gibi işkence sağ görüşlülere de(aynı oranda olmasa da) yapılıyor.Üstelik "konuşmak" da işkenceden kurtuluş olmuyor.Şöyle diyor **Caner**:

"Tutuklu şahıs normal olarak konuşmuş olsa dahi belli bazı şeyler yapılıyordu yani tekme tokat,falaka,elektrik gibi üvertür şeyler yapılıyordu.Yani konuşsa da konuşmasa da bu işkenceyi görüyordu."

Burada işkence uygulamasının çok yoğunlaştığı yakın tarihimizin iki dönemi arasında da belirgin bir fark ortaya çıkıyor:12 Mart 1971 sonrasında işkencenin asıl amacı "konuşturmak","bilgi toplamak","suç yüklemek" iken;12 Eylül sonrasında asıl amaç kişileri tüm yaşamları boyunca etki altında tutacak bir etkilenme ve korku yaratmak olarak ortaya çıkıyor.Amaç bu olunca işkence ne karakolda bitiyor ve ne de politik kişilerle sınırlı kalıyor.

Cezaevine ilk girişte atılan "hoşgeldin sopası" ndan sonra tutuklular mahkemeye gidiş ve gelişlerinde,ziyaret öncesi ve sonrasında çırılçıplak soyulup aranıyor.Bu aramalara dayak da eşlik ediyor.Yazar **İlhan Erdost** da cezaevinde dayakla öldürülenlerden bir tanesi oldu.

Koğuşlar arama gerekçesiyle sık sık altüst ediliyor,havalandırma çok kısıtlı,zorunlu askerlik eğitimi ve her fırsatta aşağılama ve dayak.

Bunun sonucunda cezaevlerinde bazıları açlık grevi sonucunda olmak üzere çeşitli ölümler oluyor.Mamak'da coplanarak ölen bir tutuklu için,"kimin copladığı belirsizdir" gerekçesiyle açılan soruşturma kapatılıyor.Diyarbakır cezaevinde ölenler için askeri savcı mahkemede,eceliyle ölüm veya kendini yakarak intihar açıklaması yapabiliyor.Gencecik insanların nasıl eceliyle ölebildiği veya nasıl ve neden kendini yaktığı sorulamıyor.

İşkence politik kişilerle de sınırlı değil.Polisin veya jandarmanın eline düşen herkes şöyle ya da böyle işkence görüyor.İstanbul'da askerlik yoklaması yaptırmak için karakola giden bir işçi emniyet görevlileri tarafından hastanelik ediliyor.Gerekçe ayak ayak üstüne atarak oturmak.Bir emniyet görevlisi kendini şöyle savunuyor:"O gün hava sisli olduğu için moralimiz bozuktu.Arkadaş öyle oturmasaydı bunlar olmazdı."

Bu savunma bir anlayışı simgeliyor:Güvenlik güçlerinin vatandaşa her şeyi yapabileceği anlayışını.

TERÖRİZE EDİLMİŞ TOPLUM

Bir korku toplumu amaçlanıyor.Konuşurken,yazarken, bir yere giderken,düşünürken,en doğal hakkını ararken bile korkan bir toplum.Öyle bir toplum ki,kafasını kaldırdığında dayak yemeyi olağan karşılasın...

12 Eylül sonrasında dayak ve askeri disiplin geniş olarak kullanılan eğitim araçları oldu.Son olarak 23 İlköğretim Yatılı Bölge Okuluna emekli subaylar müdür olarak atandı.Bazı öğrenci yurtlarında gece koğuş nöbeti tutmak zorunlu durumda.Ankara'da yanında sürekli cop taşıyan bir yurt müdürü,"Benim copum demokrasinin ve Demokles'in kılıcıdır" diyebiliyor.Yalnızca üniversitelerde mi;ilk ve orta öğretimde dayaktan sakat kalan hatta ölen öğrenciler basında sık sık yer alıyor.Bir öğrencisini döverek öldüren **Zehra Cinci**,"Sopa değil cetvel kullanırım,vicdanen rahatım" diye açıklama yapabiliyor.

Hakkında soruşturma açılan yazarlar,gazeteciler;Şebinkarahisar'da işkencelerden söz ettiği için gazetesi yedirilen muhabir **Mehmet Yeles** ve niceleri. İnsanlık suçu işkenceyi duyurmak bile suç olarak kabul ediliyor.İşkenceleri açıklayan **Nokta** dergisinin iki sayısı toplatılıyor.

Baskı ve işkence bu kadar yaygın olunca kimi yetkililere göre bunu artık olağan karşılamak gerekiyor.İşkence yalanlanırken yapılan açıklamalar bu yönden çok aydınlatıcıdır.İstanbul eski emniyet müdürü **Nihat Kaner**,işkence yoktur dedikten sonra şunları ekliyor:

"Polis gözaltına aldığı sanığa yapsa yapsa biriki tokat atar,birkaç cop patlatır.Ya da halk arasında yaygınlaşan terimle falakaya yatırır."

Böylesi uygulama o kadar yaygın ki,işkence falakadan sayılmıyor.

Diğer bir bölüm yetkili ise eğitilmemiş personel ve ilkel araçlarla işkence yapmaktan yakınıyor.Onlara göre konunun bu kadar güncelleşmesinin en önemli nedeni,modern araçların olmayışı.Sinop cezaevi müdürü şöyle diyor işkence iddialarına karşı;

"İşkence sistemli yapılır.İşkenceyi herkes yapamaz.Bunun bir eğitimi olur.Bizde öyle bir kadro yok,onun için işkence de yok.Kadrodaki gardiyanlar cahil. Vur dersin,öldürürler",diyor.

ANAP Milletvekili **Rezzan Şahinkaya** ise şöyle diyor:

"Avrupa'da,Amerika'da,Demirperde ülkelerinde işkence görenlerde yara bere olmuyor.Bizde oluyor.Çünkü,bizim zavallılar henüz eski yöntemleri kullanıyorlar."

İşkenceyi kanıtlamakla uğraşmak da ayrı bir işkence konusu.İşkenceci iki polis hakkında açılmış davalara magdur vekili olarak katılan ve bu nedenle göz altına alınıp işkence gören Avukat **Sami Çakmak** şunu söylüyor:

"Ben bugüne kadar Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden Yenimahalle Sağlık Ocağı'na gidip de "işkence görmüştür" diye rapor alan birine rastlamadım.

İnsanlığın hizmetinde olması gereken kimi doktorlar da böylece işkencenin yanında yer alıyorlar.Bu na karşılık Tabipler Birliği,böylesi doktorları meslekten çıkartacağını açıkladı.

Böylesine örgütlenmiş ve korunmuş işkencenin ya rattığı korkuyu **Sami Çakmak** bir olayla şöyle anlatıyor:

"...ben bir tarihte teşhis için Emniyet'e gidecektim.Altındağ Cumhuriyet Savcısı beni bir yazı ile Emniyet'e göndermek istedi.Ben de,"Tek başıma gitmem, yanıma bir savcı verin,birlikte gidelim",dedim.Altındağ Cumhuriyet Savcısı bir savcıya telefon edip,benim le birlikte emniyete gitmesini söyledi.Savcının verdi ği cevap aynen şu:"Ben tek başıma oraya gidemem.Ya be ni de DAL'a çekerlerse..." Bir savcı bu korkuyu duyuyorsa,varın işkencenin boyutlarını ve nasıl korunduğu nu siz düşünün."

Ve işkenceyi koruyan mahkeme kararları...Bir yargıçlar kurulunun,"İşkence tasvip edilemez ama bu işkenceyle alınmış ifadenin yanlış olacağı anlamına gelmez" olarak özetlenebilecek kararını **Erbil Tuşalp**, (hakkında soruşturma açılan) **"Bin İnsan"** kitabında açıkladı.Bir başka örnekte;işkenceyle adam öldürmekten yargılanan polis **Haskırış** hakkında hakim kararını açıklarken şunu söylüyor:

"12 Eylül şartlarında anarşi ve terörden yeni çıktığımız bir sırada bu olay meydana geldiği için 59. maddeyi uygulayalım buna..."

BİR DOKUN....

"İŞKENCE SALT BİR YASAĞIN ÇİĞNENMESİ DEĞİL DOĞRUDAN İNSANIN YADSINMASIDIR"

"Bin İnsan"ın bir ara başlığı böyle yazılmış.İnsanı yadsıyan işkence bu nedenle ağır bir insanlık suçu oluyor.

Türkiye'de işkence terörize edilmiş bir toplum, gölgesinden ve düşüncesinden korkan insanlar yaratmayı amaçlıyor.Bunun bir sonucu ise,aydın'ın yaşam koşullarının ortadan kaldırılmasıdır.Değişik,yeni,resmi görüşe aykırı her şeyden korkmaya yöneltilen bir toplumda aydınlar var olamaz.

"Aydınlar Dilekçesi Davası"nda,gazetelerde,dergilerde;resim,yazı,karikatür ve sözle işkencenin teşhir edilmesi,sorumlularının tüm kamuoyu önünde açığa çıkartılması genel olarak insanlığın savunulması olduğu gibi,aydının kendi yaşam hakkını savunmasıdır da.*

İLHAN SELÇUK VE OKAY GÖNENSİN İÇİN 2,5 YILDAN 10 YILA KADAR HAPİS CEZASI

Cumhuriyet gazetesinin **"pencere"** köşesinde 2 Ocak 1986 tarihinde yayınlanan **"Kurtarıcı"** başlıklı yazısıyla ilgili olarak açılan soruşturma sonucunda yazar **İlhan Selçuk** ve Yazı İşleri Müdürü **Okay Gönensin** hakkında İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı.

Cumhurbaşkanına ima yoluyla hakarette bulundukları iddiası ile açılan davada **İlhan Selçuk** ve **Okay Gönensin**'in 2,5 yıldan 10 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları isteniyor.

İlhan Selçuk'un dava konusu olan yazısını sunuyoruz.*

PENCERE

Kurtarıcı?..

Adam sordu:
—Sen 12 Eylül öncesine dönmek mi istiyorsun?
Genç yanıtladı:
—Evet!...
—Niçin?
—Çünkü beni 12 Eylül'den sonra gözaltına alıp tutukladılar; ancak dört yıl sonra mahkeme karşısına çıkarıldığımda suçsuz olduğum anlaşıldı; salıverdiler. Bu dört yılımı bana şimdi kim ödeyecek?

*

Adam sordu:
—Sen 12 Eylül öncesine mi dönmek istiyorsun?
İşçi yanıtladı:
—Evet!..
—Niçin?
—Çünkü 12 Eylül'den önce işim vardı, sendikal haklarım vardı, şimdi ne işim var, ne sendikal haklarım...

*

Adam sordu:
—Sen 12 Eylül öncesine mi dönmek istiyorsun?
Profesör yanıtladı:
—Evet!..
—Niçin?
—Çünkü ben üniversitede bilim için çalışıyordum, 12 Eylül'den sonra sorgusuz kapı dışarı edildim. Neden 12 Eylül öncesini aramayayım? Hukuk daha çok işliyordu o dönemde...

*

Adam sordu:
—Sen 12 Eylül öncesine mi dönmek istiyorsun?
Gözetilen holdingin başı:
—Hayır.
—Niçin?
—Şaka mı ediyorsun Beyefendi? Ben holdingimi 12 Eylül'den sonra kurdum, milyarları 12 Eylül'den sonra istif ettim, her şeyimi 12 Eylül'e borçluyum

*

Adam sordu:
—Sen 12 Eylül öncesine mi dönmek istiyorsun?
Türk Lirası:
—Evet.
—Niçin?
—12 Eylül'den önce 70'imiz bir araya geldik mi, bir Amerikan Doları'na karşı çıkabiliyorduk; şimdi bir dolara karşı 600'ümüz bir araya gelsek yetmiyoruz; rezil olduk...

*

Adam yığınlara baktı; işçilere, memurlara, esnafa, bilim adamlarına, aydınlara, gecekondularda yaşayanlara, işsiz kitlelere, yasaklı politikacılara, köylülere, şoföre, kiracıya, öğretmene, bakkala, emekliye, kadına, erkeğe, politikacıya, yazara, sanatçıya bağırmaya başladı:
—Kim ister 12 Eylül'den öncesini? Sokaklarda kurşunlanıyordunuz, evin kapısı önünde vuruluyordunuz, günde kırk kişi öteki dünyaya göçüyordu, birbirinizi boğazlıyordunuz, biz sizi kurtardık, 12 Eylül kurtardı...

*

Biz bu filmi daha önce çok görmedik mi?
Görmez olur muyuz?
Kovboy filmidir bu; hep aynı senaryo üzerine işlenir; oğlan kızı kurtarır...
Sonra da...

*

İnsanlar ve toplumlar bir kez kurtarılmasınlar; kurtarıcılardan kurtulmak, çok, ama çok daha zordur...

İlhan Selçuk

TÜRKİYE'DE SANATÇILARA YAPILAN BASKILAR

BİR BELGE

Türkiye'de sanatçılar;hapisten sürgüne,yasaklamalardan sansüre,seyahat özgürlüğünün kısıtlanmasına kadar,yoğun ve sistemli bir şekilde baskı altında tutuluyor.

Aşağıda okuyacağınız belge bu baskıların vardığı ölçüleri göstermek bakımından ilgi çekici olacaktır.

T. C.
İSTANBUL İLİ
EMNİYET VE M[illegible]Z KOMUTANLIĞI
GAYRİ[illegible]TEPE
16707

10 MART 1983

11.3.983
81/1209
N.G

ŞUBE: 1. Send.M.2.
KONU: ERKAL GENCO Hk.

SIKIYÖNETİM ASKERİ SAVCILIĞINA SELİMİYE

İLGİ: a) 8.3.1982 gün ve 901/1209 NG sayılı yazınız.
b) 25.1[illegible].1981 gün ve Em.Şb.[illegible].Send. M.1. 66411 sayılı yazımız.

Yurtdışına gitmek üzere pas[illegible]port verilmesi talebinde bulunan Tiyatro sanatçısı Nebahat oğlu, 1930 doğ[illegible]lu ERKAL GENCO hakkında yaptırılan incelemede;

Pasaport talebinde bul[illegible]nan ERKAL GENCO'nun Mehmet Reşat- Nebahat oğlu 1938 İstanbul doğumlu olduğu anla[illegible]ılmıştır.

Adı geçenin arşivlerimize i[illegible]tikal eden kayıtlarına göre ;

7.3.1975 tarihinde Spor ve [illegible]ergi Sarayında yapılan İLERİCİ YAPI-İŞ SENDİKASI tarafından düzenlenen "[illegible]EVRİMCİ ŞİİRLER VE HALK OZANLARI GECESİ'nde NAZIM HİKMET'in (15) adet şiirini okuduğu,

25 Kasım 1978 günü Şan Sin[illegible]sinda TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASI , TÜM ÜNİVERSİTE VE YÜKSEK OKULLAR ASİ TANLARI BİRLİĞİ tarafından düzenlenen "DOÇENT Dr. SERVER BEDİİ TANİLLİ ile DAYANIŞMA GECESİ'nde " Sol'cu kişilerin yazdığı şiir ve öyküleri okud[illegible]u,

6 Kasım 1977 tarihinde Spor [illegible] Sergi Sarayında TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ mensupları tarafından düzenlenen"[illegible]İM DEVRİMİ VE TÜRKİYE" konulu toplantıda "KASIMIN YEDİSİ","SOVYETLER LENİN[illegible]AKIN VAR AKIN, GÜNEŞE AKIN, GÜNEŞİ ZAPTEDEĞİZ, GÜNE[illegible]İN ZABTI YAKIN ÖLEN[illegible] DÖVÜŞEREK ÖLDÜLER GÜNEŞE GÖMÜLDÜLER. AÇLIK ORDUSU YÜRÜYOR VE TÜRKİYE İŞÇ[illegible]SINIFINA SELAM " sözlerini ifade eden şiirler okumuştur.

24 Nisan 1981 günü saat 18.30- 0.25 arasında Dostlar Tiyatrosunda sahneye konan "MERGÜN YENİ DAŞTAN" adlı oyunda yeralan GENCO ERKAL'ın sahneye girişi sırasında şu sözleri dikkati çe[illegible]mistir. "MERHABA YİĞİTLER , MERHABA MÜCADELE VERENLERE, MERHABA MÜCAD[illegible] VERİPTE ŞEHİT DÜŞENLERE, MERHABA ENSESİ KALINLARA , MERHABA GÖDEK [illegible]İRENLERE , TOPRAK AĞALARINA DA MERHABA, TELEFONLA ALAVERE DALAVERE MİLYONL[illegible] DURUP CEBİNİ ŞİŞİRENLERE DE MERHABA",

11 Şubat 1970 tarihinde Gene[illegible] Merkezi Ca[illegible]aloğlu Sorkon Han kat 3 no:6 da olmak üzere kurulan TÜRKİYE SAN[illegible]ÇILAR BİRLİĞİ DERNEĞİ üyeleri arasında da bulunan GENCO ERKAL genellikle Sos[illegible]list Partiler ile solcu derneklerin düzenledikleri toplantı ve eğlence g[illegible]elerine katılarak şiirler okuduğu arşivlerimizin tetkikinden anlaşılmıştır

GENCO ERKAL'ın yurtdışına gid[illegible]rek bazı TİP'li kişilerle temas kuracağı ve ayrıca YILMAZ GÜNEY'le de görüşe[illegible]eği yolunda duyum elde edilmiştir.

Adı geçene pasaport verilip v[illegible]rilmeyeceği , yurtdışına çıkmasında sakınca olup olmadığının bildirilmesini [illegible]zederim.

Süreyya SAN
Emniyet Müdür Muavini
Müşavir Em.Müdürü Y.

savunmalar

VEDAT TÜRKALİ

"Aydınları böyle bir uyarıya zorlayan ülke gerçekleri üzerinde,dilekçede yer alan ayrıntılara girmeden,önemli iki noktaya değinmeyi yararlı görüyorum.12 Eylül'den sonra Anayasa değişikliği ile neler getirildi ülkeye?Rastgele değinelim:Adaletin bağımsızlığına gölge düşürüldü.İşçi sendikaları sendika olmaktan çıkarıldı,işçilerin hemen bütün hakları ellerinden alındı,kolları kanatları kırıldı.Üniversiteler medreseleştirildi,en azından yüksekokul durumuna düşürüldü.Kariyer akademik'teki bilim adamları ya kovuldu,ya bağımlı kılındı.Emekçi halk yığınlarının,gençlerin,öğrencilerin örgütlenme hakları sınırlandı,giderek yok denecek kadar kısıtlandı.Basın olduğunca susturuldu,çoğu acı gerçekleri yazamaz duruma sokuldu.Cezaevlerinde, karakollarda sonu gelmez işkenceler yapıldı...Peki,bütün bu olumsuz tablonun altında yatan gerçek nedir?Neden bunlara gerek görüldü?Biraz dikkatli ve namuslu bir göz,gerçek nedenleri hemen görüp anlayacaktır.Sadece çevresine şöyle bir baksa,sadece basına yansıyan olup bittileri şöyle bir görse bile...Aslında her şey doğaldır Türkiye'de!Bir avuç azınlık için her şey yerli yerine oturtulmuş,çok dar bir zümrenin çıkarları doğrultusunda işler tezgahlanıp yoluna konmuştur.Milletin üstüne çökmüş mülti milyarder,tirilyoner bir kaç yüz aile,halkın nesi var,nesi yoksa,dış ortaklarıyla birlikte soyup soğana çevirecekler,geniş yığınları iyice mülklerinden edip,bütün gücü daha da ellerinde toplayacaklar,endüstri,endüstri ötesi gelişmesindeki bir dünyada bu yol,bu yöntemle Türkiye'nin de pay kapmasını sağlayacaklardır!..Enflasyonu aşağı çekiyoruz yalanı ile,ülkenin kanını sürekli bu tekel kuyularına akıtmak,zam üstüne zam yaparak ülkeyi gün günden bitkin düşürmek doğaldır bu ortamda.Rüşvet,vurgun,yağma,talan,baskı,işkence hepsi doğaldır.Kimsenin konuşmasını istememek de doğalın doğalıdır.Bir tek doğal olmayan şey vardır,o da buna demokrasi adını koymak!İşte bu doğal değildir.Hem de dünyayı kendimize güldürecek kadar doğal değildir.

İmrenip özendiğimiz batılı ülkeler,adına ilkel birikim denilen bu kanlı soygun oyununu,yüzyıllarca önce,çoğu kez de başka ülkelerden çalıp çırparak kendi ülkelerine taşımak yoluyla,özgür atılımlı,görece bir özgürlük ortamında oynayıp bitirmişlerdir.Yüzyıllarca sonra bizdeki bu çirkin oyun,kendi fukara halkımızın sırtından,işçinin,memurun,emeklinin,köylünün, milletin en büyük çoğunluğunun derisi yüzülmek pahasına,hem de çalınıp çırpılanlardan yabancı ülkelere aslan payı aktarılmak biçiminde,yani bu çirkin oyun daha da dayanılmaz bir çirkinliğe dönüştürülerek,doğal ki vatanımızın bağımsızlığı sözde bırakılarak ve doğalın doğalı ki en kanlı baskı yöntemleri ile oynanmak istenmektedir.

İmrendiğimiz,özendiğimiz batıda bugün,bir yanda aynı sömürüyü,soygunu yürütmek isteyen tekelci gruplar,onların borusunu öttüren siyasal kuruluşlar varsa,karşısında emekçi sınıfların,katmanların haklarını savunan komünist,sosyalist,radikal,çeşitli siyasal örgütlenmeler de vardır.Acımasız sömürü için işveren sendikaları varsa,karşısında,sömürüye savaş açmış işçi sendikaları da vardır.Rotary klüpleri varsa,her türden halk dernekleri de,yönetime ağırlığını koymak için yasal savaşım yürütür.Oyunu kurallarıyla oynayacaksak çağın oyunu budur.Ancak iki otomobili olan ailelere özgürlük tanıyan bir dünya görüşüyle,Türkiye'mizin böyle bir demokratik aşamaya varacağını beklemek de düşçülüktür.

Batılı bir dış işleri bakanı,bizim dış işleri bakanımıza,"Sizde komünist partisi kurulmadıkça demokrasiden söz edilemez" demiş.Bu batılı bakanın,komünistlikle bir ilgisi olduğu sanılamaz.Belki de karşısındadır bu düşüncelerin.Ama belli ki demokrasinin karşısında değildir.Ama belli ki,öcülerle,umacılarla yönetilen bir toplumda demokrasi olmayacağının bilincindedir.Ayrı ayrı,çoğu birbirine karşıt çıkarlar peşindeki,çeşitli katmanlar ve sınıflardan oluşan bir toplumda özgürlüğü hem de yasalarla ayrıcalıklı biçimde parçalamanın bunalımlara neden olduğu,sancılı yıkıntılara,çöküntülere düşüldüğü;sanatta,bilimde,düşünalanında,giderek ekonomide gerilemeler başladığı,çağdaş uygar dünyanın,tarihsel sağ duyusuna yerleşmiş ortak bir yargıdır bugün;batılı bakanın bizim sayın bakanımız için pek şaşırtıcı olan sözlerinin anlamı da budur.Karşısında olduğunuz düşüncelerin,özellikle de onların yasal haklarını savunmuyorsanız,böyle bir ortamda,ne demokrasiden yana,giderek ne de güvenlik içinde sayılamazsınız.Bir gün sizi suçlamak çıkarında olanlar,o yasaklanmış düşüncede olup olmamanız hiç önemli değil,salt ellerindeki yasak silahından yararlanmak için suçlayacaklardır sizi.Yakın tarihimiz bunun çok sayıda,çoğu da gülünç örnekleriyle doludur... Mareşal Fevzi Çakmak'a komünist suçlaması gibi...Bu yasakların ekonomik gelişmeyi de önlediğine gene en iyi örnek bizim toplumumuzdur.İşçi sınıfımızın en ilkel haklardan yoksun bırakılarak amansız sömürüldüğü uzun yıllar boyu,Türkiye hiç bir ekonomik,teknik gelişmeyi başaramamıştır.İnsan emeğini sınırsız,sorumsuz biçimde yağmalayanlardan,teknik gelişmeyi sağlayacak yatırım risklerine kalkışmak beklenemez.Ancak örgütlenip haklarını arayan bir işçi sınıfı,emeğini,becerisini kiraladıklarına,zorunlu biçimde sorumluluklar yükler;o emeğin,o becerinin verilen süre içinde daha verimli kılınması için teknik gelişmeleri izlemek,uygulamak zorunlulukları yaratır.Toplumları geliştiren itici güç de budur.Kurbanlıklar gibi sımsıkı bağlanmış ucuz işçiler sunduğumuz yabancı sermaye de, hiç kuşkumuz olmasın,çağın gerisinde kalmış tekniği ile gelecektir ülkemize;cicili endüstri gelişmesi görünümündeki Türkiye,ilerlemek ne söz,aslında çağın daha da gerisine düşecektir.Kurbanlık olarak sunulan yalnız işçiler değil tüm ülkedir.Anayasal kısıtlamalarla ülkemize oynanan oyun da budur.İşte ben,bu nedenlerle,ülkesine,halkına tarihsel sorumlulukla bağlı bir yazar olarak,karanlık bir gelişle,görece ileri bir anayasa yıkılarak yerine oturtulan 82 Anayasa'sının getirdiği tüm karanlık gidişlere karşıyım;dilekçeyi bunun için imzaladım.Halkımın,vatanımın kendine yakışır bir anayasaya "kırk katır mı,kırk satır mı?" yeğlemesine düşürülmeden,kendi özgür istemiyle,er geç kavuşacağına inanıyorum.O güne kavuşuncaya dek böylesi her dilekçeyi imzalamaya her gün,her zaman hazırım."*

ERBİL TUŞALP

"Demokrasi kavgasını gündeminden çıkarmayan her ülkede adına ister dilekçe,ister bildiri denilsin ayoınların siyasi içerikli metinler hazırlayıp görüş ve isteklerini yöneticilere ve halka duyurma haklarının olduğuna inanıyorum.

Bu hakkın kaynağı demokrasiye inançtır.

Siyasal yazgıları Türkiye gibi olan ülkelerde aydınlar için uyarıcılık ödevinin yaratıcılık ödevinden önce geldiği kanısındayım."

*

"13 Eylül'den sonra olanları eleştirmek için değil çok dikkatli gözlediğim için dilekçeyi imzaladım.

13 Eylül'den sonra ne oldu?

Yargıç kararı olmadan yönetim dilediği insanları gözaltına almaya başladı.Bunlar arasında yaşamları boyunca kendilerini demokrasiye adamış sağdan ve soldan siyaset ve devlet adamları vardı.Bilim adamları, işçi ve sendika liderleri,sanatçılar,yaşlı ve genç insanlar,işçiler ve köylüler vardı.

Çocuklar bile vardı.

Sol görüşlü Hakan Bayraktaroğlu 13 yaşında,sağ görüşlü Aydın Sezer 14 yaşında savcı karşısına çıkmışlardı.

Daha küçükler de vardı.

Balıkesir'de yargılama yapan bir askeri mahkemenin huzuruna (Buyur amca) diyerek çıkan 11 yaşındaki çocuk,anarşi ve terörün nasıl önlendiğinin kanıtlanması için bir gösterge değil midirler?

(...) *

"Dilekçenin hazırlanmasına katkıda bulunmamın, dilekçeyi imzalamamın nedenlerinden biri de işkence-

nin yaygın hale gelmesi ve kurumlaşmasıdır."

*

"Gözaltı süresi,işkenceye geniş olanaklar sağla yacak biçimde 90 güne çıkarılırken,yasalar değiştiriliyor hukuk da başta aşağı yenileniyorken,Anayasa'ya ve yasalara azami tutukluluk süreleri ile ilgili hükümler her nedense konulmuyordu.

3 yıla kadar daha sonra 6 aya kadar olan hapis cezaları temyiz hakkı kaldırılmış,bu suçlarda sanığın savunması alınmadan gıyapta karar verebilme yolu açılıyordu.

Cezaların kişiselleştirilmesi ilkesine aykırı o larak mahkemenin takdir hakkını sınırlayıcı bir biçim de TCK maddesinin uygulama alanı daraltılıyordu.

Sıkıyönetim mahkemelerinde görülen davalarda ve rilenlerin iki katına çıkarılması sağlanıyor,eşitlik ilkesi çiğneniyordu.

Savunma süreleri 15 güne kadar kısıtlanabiliyor du,sıkıyönetim komutanlıklarına görevli mahkemeyi sap tama yetkisi tanınıyordu.Savunma görevini üstlenen avukatlar salon dışına çıkarılıp sanık savunmasız bıra kılabiliyordu.Cezaevlerinde avukat,tutuklu görüşmeleri görevlilerce dinleniliyor,konuşmalara müdahele ediliyor,mahkeme kararına rağmen dava ile ilgili belgeler sanıklara verilmeyebiliyordu.

(...) *

Akla hemen gelen bu birkaç örnek insan hakları evrensel bildirisinin,eski ve yeni anayasalarımızın a çık hükümlerinin ihlal edildiğinin kanıtları değil mi dirler?"

"Gazetecilik mesleğimin gereği insan hakları ih lalleri ile karşılaşmış,işkence ve kötü muamele görmüş yüzlerce insanla karşılaştım.

İnsan onuruna yakışmayan davranışlar,neredeyse, yaşamlarının bir parçası olmuş bu insanların yakınmalarını dinledim.

Ana-baba-eş ve çocukları ile dostluklar kurdum.

Sorgulama,yargılama ve cezaevi aşamalarını ince ledim.

Özgür yaşamlarını izledim.

Sonuçta,

Sorgulama sırasında gördükleri işkence sonucu yaşamlarını yitiren insanların,bir ölçüde ölerek kurtulduklarına inandım.

Sorgulama ve cezaevi koşullarına dayanamayarak intihar olaylarının nedeninin de işkence olduğunu sap tadım."

*

"İnsan hakları ihlallerinin kurumlaşmasının temel nedenlerinden birini de,geride bıraktığımız dönem de başvurulan yeni bir yöntem oluşturmuştur.Bu yöntem gerek güvenlik güçlerinin,gerekse yargı organlarının elinin kolunun bağlanmasına neden olmuştur.Bu yöntem, yargılanmadan önce mahkûm etme yöntemidir.

Soruşturma ve yargılamalar sürerken,devletin en yüce katında bulunan kimseler,örneğin Devlet Başkanı Kenan Evren,DİSK yöneticileri için Adana konuşmasında "illegal örgüt" suçlamasında bulunmuştur.Yargılanmamı za neden olan "Dilekçe Davası" daha soruşturma aşamasındayken bizler için "vatan haini" denmiştir.Bu gide rek bir alışkanlık haline gelmiş,Başbakan Sayın Turgut Özal'da DİSK ve Barış Davası sanıkları için aynı tür suçlamalarda bulunmuştur.

Bu tutum,anayasa ve yargılama hukukumuz açısından kabul edilebilir bir tutum değildir.

İş giderek öyle noktaya varmıştır ki,"davalar gidişatını etkileyecek tavırlar" miting meydanlarında toplanan yurttaşlara idam kararlarının onaylattırılma sı aşamasına gelmiştir.Miting meydanlarında toplanan insanlara,"Bunları asmayacak mıyız,besleyecek miyiz?" diye sorular yöneltilmiş onay alınmıştır.

Yargılama aşamasında devletin en yüce katlarından gelen bu telkin ve tavsiyeler soruşturma yapanları bu yönde kanıt toplamaya zorlamıştır.

Sonuçta dönemin en geçerli kanıtı olan "İkrar ve itiraf" yargılamanın temel unsurunu oluşturmuştur.

Haklarında henüz iddianame bile hazırlanmamış, binlerce insan radyo ve televizyondan,gazetelerden, "suçlu" ilan edilmişlerdir."

"Türkiye'de demokratik düzene ilişkin gözlem ve isteklerimizin gerekçelerini elimden geldiğince açıklamaya çalıştım.Dileğim,bundan böyle bu tür istekleri içeren belgelerin Türkiye'nin gündemine bir kez daha gelmemesidir."*

(Erbil Tuşalp'in savunmasına yayın yasağı konulmuştur).

BARIŞIN YARGILANMASI SÜRDÜRÜLÜYOR

Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'nun eksik soruş turma nedeniyle mahkeme kararını bozmasından sonra üçüncü kez başlatılan Barış Derneği Davası'nda 6 barışçı için tahliye kararı verildi.Mahkemenin oy çokluğu ile aldığı karara göre:**Reha İsvan,Metin Özek,Cemal Tahsin Usluoğlu,Harun Aykut Göker,Gencer Şaylan,Haluk Tosun** tahliye edildi.**Ali Taygun,Orhan Taylan,Ergun Elgin,Hüseyin Baş,Ali Sirmen,Erdal Atabek**'in tutukluluk ları sürüyor.

17 Şubat 1986'da yapılan duruşmada,barışçıların avukatları tahliye talebinde bulundular.Askeri savcı da tutuklu olarak geçirilen süre ve infaz yasasında yapılması düşünülen değişiklik gözönüne alınarak tutuklu ve gıyabi tutukluların tahliyesini istedi.Ancak duruşmada yalnızca 6 barışçının tahliyesine,diğerleri hakkındaki tutuklama kararının kaldırılması istemini gelecek oturumda düşünülmesine karar verildi.

Çok sayıda izleyicinin bulunduğu duruşmada,daha önce tahliye edilen,Barış Derneği Başkanı **Mahmut Dikerdem** şöyle diyordu:

"Bu bir ceza davası değil,Türk ve dünya kamuoyunda barışın yargılanması,özgür düşüncenin suçlanması,insan haklarının ihlali davası olarak algılanmıştır."

Reha İsvan ise;

"Yazılı yasaları uygulayacak,somut ve yansız belgelere dayalı yargılamada bana suç iliştirilemeyecektir.Zaten özgürlük bilinçle ilgilidir,mekanlarla sınırlı değildir.Atıfet değil,adalet istiyorum.Tutukluluk konusunda dilediğiniz gibi karar verebilirsiniz."

Barış Derneği Davasının yeniden başlatılması ve 17 Şubat tarihli kararı,Türkiye ve dünya kamuoyunda, 12 Eylülcü yönetimin şimdi yeni taktiklerle barışçıla rı bölmeye ve kamuoyunu oyalamaya yeltenişi olarak de ğerlendiriliyor.*

ORHAN APAYDIN'IN ANISI YAŞAYACAK

İnsan hakları savunucusu,barışçı **Orhan Apaydın**, 1 Mart 1986 günü 60 yaşında hayata gözlerini yumdu.

1948 yılında İstanbul Üniversitesi'ni bitiren **Apaydın**,1949 yılında İstanbul Barosu'nda avukatlık yapmaya başladı.

Avukatlık mesleğinin yanı sıra gazetecilik ve yazarlık da yaptı.1975'te Türkiye Yazarlar Sendikası yönetim kurulu üyeliğine,1976'da İstanbul Barosu Başkanlığı'na seçildi ve üç dönem Baro Başkanlığı yaptı.

12 Eylül'den sonra tutuklanan DİSK yöneticileri nin savunmasını üstlenen avukatlar arasında yer aldı.

1982 yılında Barış Derneği kurucuları arasında yer aldığı gerekçesiyle tutuklandı.22 ay tutuklu kaldı.

Aynı yıl,savunma görevindeki etkinliklerinden dolayı kendisine Uluslararası Hukukçular Birliği'nin Pierre Cot ödülü ve Paris Vincenne Üniversitesi'nden Hukuk Doktoru ünvanı verildi.**Orhan Apaydın** Barış Derneği Davası ile ilgili savunmasında şöyle diyordu:

"Dünyanın neresinde olursa olsun,zorbalığa,inhaklarının ihlaline,insan yaşamına kıyan teröre karşı çıktım.Halkımın en ileri sayılan toplumların uyguladığı demokratik düzene layık olduğuna bugün de içtenlikle inanıyorum.Demokratik anayasal düzenin korunması ve bütün ögeleriyle yaşama geçmesi için amansız bir mücadele verdim.Bizim gibi ülkelerde bunun faturasının çok ağır olduğunu biliyordum.

İnsanların düşüncelerinden dolayı yargılandıkları bu davada,bu faturayı ödemekte olduğumu sanıyorum."

Tedavi olmak amacıyla bir süre önce yurt dışına gitme talebinde bulunan **Apaydın**'a "sakınca" gerekçesiyle izin vermediler.Onu son vatanına kadar uğurlamak isteyenlerin,son görev yürüyüşünü engellediler.Ama,**Orhan Apaydınların** anısı unutulmayacak ve ülkemizin demokratik,barışçı geleceğinde yaşayacaktır.*

ÖLÜM CEZASINA KARŞI ÇIKAN DOKTORLAR YARGILANIYOR

Ankara Cumhuriyet Savcılığınca hazırlanan iddianamede Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyelerinin ölüm cezalarının kaldırılması için Cumhurbaşkanı, Başbakan ve TBMM üyelerine mektup yazmaları nedeniyle görevlerine son verilmesi istendi.

Adalet Bakanı Necdet Eldem'in suç duyurusu ile başlatılan kovuşturmada TTB Merkez Konseyi Başkanı **Nusret Fişek**'in "ölüm cezasının tabiplik mesleği ile bağdaşmadığı,mesleğin asıl amacının insanı yaşatmak olduğu ve bu nedenle ölüm cezasının kaldırılmasını istedikleri" belirttikten sonra,bir doktorun ölüm cezasının infazında bulunmasının meslek ahlakı ile bağdaşamayacağını söylediği öğrenildi.

Bilindiği gibi,Türk Tabipler Birliği'nin üye olduğu Dünya Tabipler Birliği,doktorların infazlarda bulunmalarının meslek ahlakı ile bağdaşmadığını üye ülkelere bildirmiş bulunuyor.

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyelerinin yargılanmasına 23 Aralıkta başlandı.Haklarında dava açılmış bulunan Başkan Prof. **Nusret Fişek**,üye Prof. **Atalay Yörükoğlu**, Doç. **Haluk Özbay**,Doç. **Nevzat Eren**, Doç. **Ragıp Çam** ve Doç. **Hüsnü Çuhadar**'ın savunma avukatlarından **Faruk Erem**,davanın TTB Merkez Konseyi üyelerinin tasfiyesi için bir bahane olduğunu ve "adaletin buna araç edildiğini" söyledi.

Doktorların birçok uluslararası kuruluşu,TTB konsey üyeleri ile dayanışmalarını belirttiler.

TTB merkez konseyi,ayrıca,işkenceci polis Sedat Caner'in itiraflarının yayınlanmasından sonra,işkencelerde bulunan meslekdaşlarının isimlerini bundan böyle ihbar kabul edeceklerini ve haklarında meslekten ihraç edilmeleri için işlemde bulunacaklarını açıkladılar.

TBB davasının 19 Şubat günü yapılan duruşmasında savcı,dernekler yasasına aykırı davrandıkları gerekçesi ile Konsey üyelerinin ikişer yıl hapsini ve TTB'nin kapatılmasını talep etti.*

DİSK DAVASI

DİSK davasında askeri savcı,eski İstanbul Belediye Başkanı **Ahmet İsvan** ile Prof. Dr. **Sadun Aren**'in beraatini isterken,DİSK uzmanları ve demokratik kuruluş temsilcilerinden oluşan 16 kişi için 6 yıl 8 ayla 16 yıl arasında değişen hapis cezaları istedi.

Şu anda Barış Derneği davasında da yargılanmakta olan ressam ve Görsel Sanatçılar Derneği Başkanı **Orhan Taylan** ile TÜTED Başkanı **Harun Aykut Göker** için 16'şar yıl isteniyor.

Savcı,DİSK Yönetim,Yürütme,Onur ve Denetim Kurulu üyeleri ile bölge temsilcileri,eski yöneticiler,uzmanlar ve demokratik kuruluş temsilcileri ile bağlı sendikaların yöneticilerinin 62'si hakkında,"İllegal örgütün yöneticileri oldukları" savıyla Ceza Yasası'nın 141-6 maddesi uyarınca 10 yıl ile 20 yıl arasında ağır hapis cezası istedi.Bilindiği gibi dört yıl önce görülmeye başlamış olan DİSK davasında savcının iddianamesinde bu 62 sanık için idam talebinde bulunmuştu. 1477 sanıklı davada,toplam 647 sanık için beraat kararı verilmesi istendi.

DİSK davasında savunmalar 25 Şubat'ta,**Abdullah Baştürk**'ün savunması ile başladı.

Öte yandan yurt içinde ve yurt dışında,DİSK'in tekrar faaliyetine başlayabilmesi için talepler giderek artıyor.*

ORHAN TAYLAN'LA DAYANIŞMA

20 Şubat'ta toplanan "Trakt B" isimli İsviçre'li ressamlar grubu,Zürih'te yaptıkları Genel Kurullarında,ülkemizin tutuklu barış savaşçısı,ressam **Orhan Taylan**'la dayanışma kararı aldılar.Aralarında Maja Klemm-Stockmann,Rosina Kuhn,Helen Bragner,Jürg Schwermann,RicoMattioli,Samuel Scherrer gibi sanatçıların yer aldığı 28 imzalı bir protesto mektubunu da K.Evren ve T.Özal'a gönderen sanatçılar meslektaşları **Taylan**'ın barışı savunduğu için mahkum edildiğini oysa barışı savunmanın insanlık suçu değil,insanlık görevi olduğunu belirttiler.Aralarında topladıkları çeşitli resim malzemelerini de tutuklu meslektaşlarına gönderen sanatçılar,ayrıca **Orhan Taylan**'a gönderdikleri ortak imzalı mektuplarında barış için resim yapan tüm sanatçıların **Taylan**'ı unutmadıklarını belirttiler.

SIKIYÖNETİM KOMUTANLIKLARINCA İŞLERİNE SON VERİLENLER HAKLARINI ARIYORLAR

Çeşitli illerde Sıkıyönetimin kalkmasının ardından, buralarda işlerine Sıkıyönetim tarafından (1402 sayılı Sıkıyönetim yasasının verdiği yetki ile) son verilmiş kamu görevlilieri,üniversite öğretim üyeleri, Şehir Tiyatrosu sanatçıları, haklarındaki işlemin hukuksal dayanağının ortadan kalkmış olduğu gerekçesi ile,görevlerine iadelerini talep ediyorlar.

Üniversite rektörlüklerine yapılan başvurular ilkin, "kadro yok" diye geri çevrilirken,İdare Mahkemelerinin birbiri ardına verdiği göreve iade kararlarına karşın, bu kararlar yürürlüğe konmuyor. Bu arada YÖK'ün, 14/8/85 günlü bir yazı ile, "1402 sayılı yasa uyarınca Sıkıyönetim tarafından görevlerine son verilenlerin bir daha kamu hizmetinde çalışmaları mümkün olmadığı"nı yüksek okul ve üniversitelere bildirmiş olduğu öğrenildi.Mahkeme kararlarını hiçe sayarak yasaya ilginç yorumlar getirmeye devam eden YÖK başkanı,6 Ocak'ta ise,aynı öğretim üyeleri için "Başbakanlığın "sakıncalı değildir" diyeceklerini göreve almaya hazırız" şeklinde konuştu.Türkiye'de böylece hukuk devletini,yasa üstünlüğünü hiçe sayan bir "sakıncalı" kategorisi yerleştirilmeye çalışılıyor.

Bu arada,İstanbul Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesinden 1402 sayılı yasaya göre işlerinden alınmış öğretim üyeleri,Prof. **Nuri Karacan**,Prof. **Üstün Korugan**,Prof. **Oya Köymen**,Prof. **Gencay Gürsoy**,Prof. **Gülşen Koptagel**,Prof. **Kıvanç Ertop**,Doç. Dr. **Bülent Tanör**,Prof. **H.Hatemi** ve Prof. **Rona Serozan** göreve iade istemlerinin reddi üzerine İstanbul İdare Mahkemesine dava açtılar.

"YORGUN SAVAŞÇI"NIN İNFAZI

TRT için çekimi yapılmış olan **Yorgun Savaşçı** filminin TRT televizyonunda gösterimi sakıncalı bulunduktan sonra yakılması olayının,zamanın başbakanı Bülent Ulusu'nun yazılı emri ile,Başbakanlık,Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıkları ve Tanıtma Müsteşarlığı'ndan seçilen birer temsilci önünde gerçekleştiği öğrenilmiştir.

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş. KURULDU

Kısa adı "Bilar A.Ş." olan,"Bilim Araştırma,Proje,Danışmanlık ve Organizasyon A.Ş." Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuruldu.Haziran 1985 tarihinde ticaret siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanan şirketin 57712 ticaret sicil numarasıyla merkezi Ankara'dadır.

Ekin Danışmanlık şahıs firmasıyla birçok konuda ortak çalışmak üzere protokol imzalanarak çalışmaların sürdürülmesi kararlaştırılmıştır.

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş. NEDİR?

Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.,pazarlanabilecek bir meta ve değer olduğuna inandığımız kültürle ilgili işler üreten ve pazarlayan,hizmetler yapan ve karşılığında kazanç sağlamayı amaçlayan bir ticari ortaklıktır.Sermayesi ortaklarının katkılarıyla oluşmuştur.Yaşayabilmesi için kazancını yatırıma dönüştürmesi gerekmektedir.

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş.'nin KURUCU VE ORTAKLARI KİMLERDİR?

Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.'nin kurucu ve ortakları,ülkemizin zenginlik kaynağı olan sanatçılar, yazarlar,bilimciler,sendikacılar,hukukçular,üniversite öğretim üyeleri,teknisyenler,öğretmenler ve genel olarak ileriden,doğrudan,iyiden ve güzelden yana olan aydınlardır.

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş.NİÇİN KURULDU?

Yurdumuzda,ne yazı ki,yöneticiler ve kimi politikacılar bilim ve sanata gereken ve layık olduğu değeri ve önemi vermemektedirler.Özellikle son yıllarda bu yanlış tutum,aydınların dışlanmasına dek varmıştır.Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş. Türkiye aydınlarının derlenip toparlanması ve birlikteliğini,dayanışmasını sağlamak için kurulmuştur.Ayrı politik görüşlerde olan her aydın ortağımız olabilir ve olmalıdır.Ancak Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.'nin hiçbir politik amacı yoktur ve özellikle güncel politikayla ve parti politikalarıyla -bilimsellik dışında- uğraşmaz.

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş. KURULUŞLARI NERELERDE KURULACAK?

Önce Ankara,sonra İstanbul ve İzmir olmak üzere üniversite bulunan bütün kentlerimizde Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.'nin kuruluşları kurulacak,ayrıca gerekli görülen başka yerlerde şubeler ve sanatevleri açılacaktır.

Ankara'da Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş. kurulmuştur.

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş. NELER YAPACAK?

Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.'nin tasarladığı pekçok iş,25 Haziran 1985 tarihli "Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi"ndeki tescil ilanımızda sıralanmıştır. Bu işlerden kimisi şunlardır:

- Türklerin çok eski geleneği olan "Kıraathane"leri canlandırarak bu yeni kıraathanelerde her akşam paralı konferanslar düzenlemek.(Değerli bilim adamları ve sanatçıların konuşmaları çok ucuz fiyatla izlenecektir).

- Verilen konferansların yayımlanması.Ayrıca kitap ve dergi yayını.

- Öğrencilerin,işçilerin,emeklilerin,ev kadınlarının,işsizlerin,gençlerin ve isteyen her yurttaşın ucuza bir içit(çay,kahve,ayran,vb.) içerek yararlanabilecekleri okuma salonunda bütün gazeteler,dergiler bulunacaktır ve bir kitaplık kurulacaktır.

- Olanakları oranında Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş. Türk bilim-kültür ve sanıtını başka ülkelere aktarmakta köprü görevi görmeyi çok önemli saymaktadır. Bu nedenle;

a)Sanat-kültür merkezleri kurmak ve şubeler açmak,

b)Yurt içinde ve yurt dışında kültür haftaları ve sanat günleri,sergiler,sanat gösterileri,konferanslar,açıkoturumlar,paneller,sempozyumlar benzeri etkinliklerde bulunmak da şirketimizin görevleri arasındadır.

- Kendi uzmanlık alanları dışında bırakılmış bilimcilere bir oranda çalışma olanağı ve alanları açmak.

- Türkiye'nin büyük insan gizilcücünü,bilimin ışığında,yine olanakların elverdiğince doğruya,iyiye güzele yönlendirmek.

BİLAR A.Ş.'YE NASIL ORTAK OLUNUR?

1-Ortak olmak isteyenler lütfen şu adreslerden bilgi istesinler:

-Ortadoğu Sitesi 3. Cad. No.25 Karakusunlar Köyü/ ANKARA

- Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Onur İş Hanı No.62 Kızılay/ ANKARA
kendilerine gerekli bilgi gönderilecektir.

2-Ortaklık hissesi 50 bin liradır.Bu 50 bin lirayı ortaklar dört taksitte ödeyeceklerdir.(Her taksit 12.500 TL'dir.)

3-Ortaklar birden çok hisse alabilirler.Şirketin şimdiki Yönetim Kurulu Üyeleri,olanağı bulunan ortakların birden çok hisse almalarını diler.

4-Yurt dışındaki Türkler ortak olabilir.Yabancıların şirkete ortak olmaları da yasaldır.

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş. ORTAKLARINA ÇAĞRI!

Türkiye'nin aydınları,bilimcileri,sanatçıları, yazarları,sendikacıları,işçileri,emeklileri,ev kadınları,hepinizi,**Bilar A.Ş.'ye ortak olmaya çağırıyoruz.** Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.'nin ortaklarına sağlayacağı olanaklardan sizler de ortaklaşa yararlanınız. Ortaklık için vereceğiniz paranın her kuruşunun hiç ziyan edilmeden yerine ve en yararlı biçimde harcanacağına güveniniz.

Saygılarımızla

Ekin Danışmanlık / Bilar A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

AZİZ NESİN

EKİN DANIŞMANLIK — BİLAR A.Ş.

Yönetim Kurulu Başkanı	: Aziz NESİN
Yönetim Kurulu Başkan vekili	: Prof.Dr. Cevat GERAY
Murahhas Aza	: Yalçın KÜÇÜK
Yöneticiler	: Demirtaş CEYHUN Bilgesu ERENUS Haluk GERGER Ergün UĞUR
İstanbul Düzenleme Kurulu	: Aziz NESİN Prof.Dr. Gencay GÜRSOY Bilgesu ERENUS
Ankara Düzenleme Kurulu	: Prof.Dr. Cevat GERAY Yalçın KÜÇÜK Mehmet ÖZŞUCA

Başvuru Adresi:
ANKARA : Onur İşhanı 6. Kat, No: 148, Kızılay
İSTANBUL : Akademi Kitabevi, Teşvikiye Caddesi, 119/2, Teşvikiye
İZMİR : Sanat Koop. Birinci Onur İşhanı, Kat: 7, No: 715, Çankaya

EKİN DANIŞMANLIK VE BİLAR A.Ş. DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİNDE

Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.'nin,24 Ocak günlü bir basın toplantısı ile çalışmalarına başladığının açıklanması ve Şubat ayını kapsayan programının ilanından sonra,yeni tür engelleme ve baskılar ortaya çıktı.

Hatırlanacağı üzere,Haber Bülteni'nin geçen sayısında Ekin Anonim Şirketi'ne getirilen bürokratik engellemeleri ve nihayet Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş.'nin kuruluşunu okuyucularımıza iletmiştik.Bu gelişmeleri Aziz Nesin,İstanbul'da Gazeteciler Cemiyeti'nde yaptıkları basın toplantısında,kendine has üslubu ile şöyle özetliyor:"Ekin A.Ş'ye izin verilmeyince biz de başka bir şirket kurduk ve onu satın aldık.Türkiye'de ticaret için her türlü yasal dalavere yolunu açmışlar.Sonunda şirketimiz Ekin Danışmanlık ve Bilar A,Ş. adı ile kuruldu ve çalışmalarına başladı."

Ekin'in Şubat ayı programı,3 Şubat'ta İstanbul'da Şan Tiyatrosunda,5 Şubat'ta ise Ankara'da Çankaya Sinemasında yapılacak olan "Ekin Düğünü" adlı müzikli gecelerle başlıyordu.İstanbul'daki gece büyük bir seyirci kitlesinin katılımı ile kutlanırken,Ankara'da, son dakikaya kadar gecenin valilik tarafından,"böyle bir şirketin varlığından haberleri olmadığı" gerekçesi ile izin verilmedi.Yapılan temaslar sonucu,"şirketin hukuksal varlığının kabul edildiği,ancak şirketin ana sözleşmesinin incelenip bu etkinliklerin yapılıp yapılamayacağının araştırılması gerektiği" öne sürüldü.Bütün bunlardan sonra izin verilen geceyi polis bir süre bilet satışlarını engellemeye çalışarak sabote etmeye uğraştı.En sonunda ise,geceye katılanların hepsini video ile tesbit etme istemini ileri sürdü. Şirket yöneticilerinin,bunun seyirciler üzerinde bir baskı oluşturacağını ve bu durumda yasal yollara başvuracaklarını bildirmeleri üzerine ise,tüm gece boyunca polis sahneyi videoya aldı.

Ne var ki engellemeler bununla kalmadı.Ankara'da çeşitli etkinliklerin düzenlenmiş olduğu Çankaya Sineması ve Ankara Sanat Tiyatrosu,valilik tarafından kapatılıyor ve İstanbul'daki Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu ile Şan Tiyatrosu ise,gösterilerin yapılması halinde kapatılacakları,valilikçe bildiriliyordu.Aziz Nesin, bunun üzerine 14 Şubat'ta düzenlediği basın toplantısında,"Türkiye'de sıkıyönetim kalktı mı?" diye soruyordu.

22 Şubat tarihli habere göre ise,Ekin Danışmanlık ve Bilar A.Ş. yöneticilerinden Aziz Nesin,Cevat Geray,Yalçın Küçük ve Mehmet Özsuca,24 Şubat günü ifade vermek üzere Ankara Güvenlik Mahkemesi'ne çağrılmış durumdalar.Yöneticilerin,"izinsiz toplantı yaptıkları" savı ile ifadeleri alınacak.Öte yandan Ticaret Bakanlığı müfettişi ise şirketle ilgili denetleme yapmak istediğini bildirmiş bulunuyor.

ULUSLARARASI PEN KONGRESİ

Uluslararası PEN'in New York'taki kongresinde Türkiye'de tutuklu yazarların durumu ele alındı.Türk yazarlarıyla ilgili genel kurul görüşmelerinde en çok Ali Taygun ve Ali Sirmen'in üzerinde duruldu.Amerikan ve Batı Alman PEN Klüpleri yurt dışında bir Türk Pen klübünün kurulması için ortak öneri verdiler. Yapılan konuşmalarda Ali Sirmen,Mahmut Dikerdem,Hüseyin Baş, Özkan Özgür,Hüseyin Aktaş ve Behçet Mangal'ın durumları da söz konusu edildi.Genç yaşına karşın Muğla'da tutuklu Özkan Özgür'ün sağlık durumunun çok kötü olduğu belirtildi.

Türkiye'ye ilişkin karar tasarısında,"PEN Kongresi,Türk Hükümetini Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu'nun 10. maddesiyle ilgili tahaddüdüne uymaya ve yazarlara karşı izlediği tutumu gözden geçirmeye çağırır.Bu konuda özellikle Yargıtay kararına karşın Ali Taygun ve arkadaşlarının tutukluluk durumunun sürmesine dikkati çeker" deniliyor.

KISA HABERLER

Haber Bülteni'nin ilk sayısından sonraki haberleri kısaca sunuyoruz.

- TÜYAP 4. Kitap Fuarı açıldı.F.Almanya Pen Klübü Başkan Yardımcısı Angelika Mechtel konuk olarak İstanbula geldi ve TÜYAP adına yazar Demirtaş Ceyhun tarafından karşılandı.

- ANAP Gaziantep Milletvekili Ata Aksu ve 42 arkadaşı,ANAP Grup Başkanlığına verdikleri,**Küçükleri Zararlı Yayınlardan Koruma Yasası** değişiklik önergesinde,küçüklere zararlı neşriyatı Başbakanlık bünyesinde oluşturulacak bir kurulun saptaması öngörülüyor.

- **AT filmi** denetimden geçemediği için TV'de gösterilemeyecek.(Filmin 23 Kasım'da "Türk Sineması" programında gösterileceği açıklanmıştı).

- Rahmi Saltuk'un,Ankara'da 11-23 Ekim tarihleri arasında verdiği bir dizi konserde söylediği "Hasan Dağı" türküsünden dolayı ifadesi alındı."Hasan Dağı"nın dizeleri şöyle:

Hasan Dağı,Hasan Dağı
Eğil eğil eğil de bir bak
Sıkıyor zincir bileğim
Jandarmada hiç iman yok.

- **Doğramacı** TBMM Bütçe Plan Komisyonunda eleştirileri yanıtladı.Üniversitelerde okuyan 470 bin öğrenciden 15 bininin başarısızlıktan dolayı okullarla ilişkilerinin kesildiğini belirtti.

- **70 hekime siyasal görüşleri nedeniyle görev verilmemesi**,Türk Tabipler Birliği Genel Yönetmeni Dr. Uğur Cilasun tarafından,bu konudaki Dünya Tabipler Birliği kararları da anımsatılarak protesto edildi.

- **Türkiye Yazarlar Sendikası davasında** İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesince verilen beraat kararı,Askeri Yargıtay 1. Dairesi tarafından "eksik soruşturma" gerekçesiyle bozuldu.TYS sanıkları;Genel Başkan Aziz Nesin,Bekir Yıldız,Adnan Özyalçıner,Şükran Kurdakul,Demirtaş Ceyhun,Alpay Kabacalı,Osman Saffet Arolat,Atilla Özkırımlı,Ataol Behramoğlu,Haşmet Zeybek,Orhan Apaydın,Asım Bezirci.Tekin Sönmez,Aziz Çalışlar,Emin Galip Sandalcı,Kemal Sülker,Mehmet Ali Sebük,Can Yücel.

- İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No.lu Askeri Mahkemesinde, **"laikliğe aykırı propaganda yapmak"** savıyla yargılanan Milli Gazete sorumlu müdürü Mustafa Kurtulan 1 yıl 4 ay ağır hapis cezasına çarptırıldı.

"TÜRKİYE'DE BASIN DİZGİN ALTINDA"

İspanya'nın Sevilla kentinde yapılan Avrupa Konseyi "Basın Özgürlüğü Sempozyum"unda,İngiliz uzman Lord Gregor'un raporunda,Türkiye'de basının "dizgin altında tutulduğu" ve "başyazar ve gazetecilere yapılan baskının olağan hale geldiği" belirtildi.

FELSEFE YERİNE DİN DERSİ

Liselerin son sınıflarında okutulan Felsefe Kitabı(İsmail Tunalı) MEB Metin Emiroğlu'nun emri ile öğretimden kaldırıldı.2195 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan felsefe dersinin konuları ise,daha çok din dersinin konularını andırıyor.

- Türk sineması 7. Montpellier Sinema Günleri'nde Ali Özgentürk'ün "Bekçi" adlı yapıtı ile tanıtıldı.

- Latife Tekin'in **Sevgili Arsız Ölüm** adlı romanı İtalyanca,İngilizce ve Arapça'ya,**Berci Kristin'in Çöp Masalları** ise Almanca,İngilizce ve Arapça'ya çevriliyor.

- Yaşar Kemal ve Demirtaş Ceyhun,Pire Yazarlar ve Sanatçılar Birliği tarafından Pire'de düzenlenecek "Çağdaş Türk Edebiyatı" konulu bir toplantıya katılmak üzere Yunanistan'a çağrıldılar.

YASAK FİLMİ NEDENİYLE GÖZALTI

Üç TRT çalışanı,televizyonda 1977 yılında yayınlanan Ali Özgentürk'ün "Yasak" adlı filmi dolayısıyla göz altına alındı.Altan Kınal,Sedat Örsel,Emin Gerçeker söz konusu filmi gerekli denetim mekanizması işletilmeden yayına sokmakla suçlanıyorlar."Yasak" Seydişehir'de bir işçi çocuğunun çocuk bahçesine olan özlemini konu ediyor.

İSMAİL BEŞİKÇİ İLE DAYANIŞMA

İsveç Pen Klübü,fahri üyeleri olan İsmail Beşikçi'nin derhal serbest bırakılması için Adalet Bakanı Nejat Eldem'e bir mektup yolladılar.

- **"Yasak" filmi** ile ilgili TRT görevlileri DGM'de yargılanacaklar.Filmin ise,1975 yılında sansürden geçmiş olduğu bildirildi.

- **Ali Sirmen** Danimarka PEN klübü onur üyeliğine seçildi.

- **"Yasak" filmi** ile ilgili soruşturmada savcının görevsizlik kararı vermesi üzerine,göz altında bulunan ve sayıları beşe çıkmış olan TRT görevlileri serbest bırakıldılar.Ali Özgentürk de bu arada göz altına alınarak ifadesi alındı ve sonra serbest bırakıldı.

- Avukat Burhan Apaydın,sıkıyönetimin kalkmış olduğu illerde Sıkıyönetim Mahkemelerinin göreve devam etmelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Askeri Yargıtay'a başvuruda bulundu.

- **Abidin Dino** 5 Aralık'ta Urart Sanat Galerisinde açılan bir sergide ilk kez heykellerini sergiledi.

- **DİSK davası**,avukatların Askeri Mahkemenin sıkıyönetimin bitiminden sonra da göreve devam etmesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu belirtmelerine karşın, askeri mahkemede sürecek.

- **Rahmi Saltuk** 12 Haziran 1985 tarihinde Marmaris Festivali'nde verdiği konserde söylediği "Tanrı Baba" adlı parça nedeniyle İstanbul'da yargılandı.Şarkının sözleri 13. yüzyılda Fransız şair papaz Brenge tarafından yazılmış.

- 133 bin kitabı imha edilen **Bilim ve Sosyalizm Yayınları** sahibi Süleyman Ege,Başbakanlık aleyhine dava açarak 140 milyon liralık tazminat isteminde bulundu.Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı emriyle 30 çeşit ve 133 bin 607 kitabı Ağustos 1982'de Ankara Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube görevlileri tarafından kamyonlara yüklenerek Mamak'a götürülen ve daha sonra 28 Mayıs 1985'te komutanlık emriyle imha edilen kitapları için Başbakanlığa başvuran Ege,dilekçe tarihini izleyen 60 gün içinde yanıt alamamıştı.

Dava dilekçesinde,adli organlar tarafından aklanmış kitapları,kimsenin "sakınca taşıdıklarını belirterek" imha edemeyeceği vurgulanıyor.

- Piyasada satılan **birçok kitabın öğrenci yurtlarına sokulması ve öğrenciler tarafından bulundurulması**,Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurt idarecileri tarafından,listeler oluşturularak **yasaklanıyor.**Yasaklar listesinde,Platon'un "Devlet"i,Asım Bezirci'nin "10 Şair,10 Şiir"i,İlhan Selçuk'un bütün kitapları,Maksim Gorki'nin bütün kitapları,**Times** Tarihi Atlası ve Time dergisinin bazı sayıları var.

- **Barolar Birliği** başkanı Teoman Evren,Ankara Barosu Başkanı Önder Sav,İstanbul Barosu Başkanı Sulhi Tekinay ve İzmir Barosu Başkanı Güneş Atabey,Cumhuriyet Gazetesinin sorusu üzerine yaptıkları açıklamalarda,sıkıyönetim kalktığı halde askeri mahkemelerin sürmesinin "patolojik" olduğunu belirttiler.

- "Yasak" filmi ile ilgili olarak 5 TRT'ci için kovuşturmaya gerek olmadığına karar verildi.

- İçişleri bakanlığı yönerge hazırladı: "Komünist zanlısı yakını olana güvenlik belgesi yok."Pasaport verme konusunda benzer bir uygulamanın zaten epey zamandır yürürlükte olduğu biliniyor.

- İzmir ve Muğla Baroları genel kurullarında işkence ve ölüm cezası kınandı.

- İstanbul 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin haklarında verdiği beraat kararı Askeri Yargıtay 1. Dairasince "eksik soruşturma yapıldığı" gerekçesiyle bozulan **Türkiye Yazarlar Sendikası**'nın 18 yöneticisiyle bir üyesinin yargılanmasına başlandı.

Davanın sanıklarından 81 yaşındaki Mehmet Ali Sebük,TYS yöneticisi olmamasına karşın Nazım Hikmet'i övme suçundan mahkemeye verilmiş bulunuyor.Nazım Hikmet'i seven kişilerle birlikte yargılanmaktan şeref duyduğunu belirten Sebük,davanın üç yıldır sürmekte olduğunu ve bu nedenle yurt dışında tedavi görmesi gereken hastalıkları olmasına karşın kendisine pasaport verilmediğini ekleyerek, "Bu gidişle ben de Ruhi Su'nun yayına gideceğim" dedi.

Bölge İdare Mahkemesinin haklarında yürütmeyi dur-

durma kararı verdiği **Şehir Tiyatroları Sanatçılarından** Başar Sabuncu,Aliye Uzunatağan,Ersan Uysal ve Gökhan Mete Tiyatro Müdürlüğüne "görev istediklerini" belirten bir dilekçe sundular.Sanatçılar,halen kadrosunda bulundukları Şehir Tiyatrolarında görev almayı ve biriken aylıklarının ödenmesini istediler. (İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrolarından 39 sanatçı Sıkıyönetim tarafından 1402 sayılı yasaya dayanarak görevden alınmış,ancak 2766 sayılı yasa hükmünden yararlanarak haklarındaki "sakıncalılık" durumu Sıkıyönetim Komutanlığınca kaldırılmış olmasına karşın,belediye başkanlığına göreve başlamak için başvuran 19 sanatçı "kadro yok" gerekçesiyle kabul edilmemişlerdi.

- Yeni seçilen Ankara Barosu yönetim kurulu **ölüm cezasının** kaldırılmasını istedi.

- Plastik sanatlar,opera,bale,edebiyat ve Türk müziği dallarında,içinde YÖK temsilcilerinin de bulunacağı bir kurul tarafından **Devlet Sanatçıları** seçileceği,Cumhurbaşkanı'nın bundan böyle bu seçimleri onaylayacağı,Kültür ve Turizm Bakanı tarafından duyuruldu.

- Henry Miller'in **"Oğlak Dönencesi"** kitabı müstehcenlik iddiasıyla toplatıldı.**Playmen** dergisi,"halkın ar ve haya duygularını rencide ettiği" gerekçesiyle toplatıldı.

- **Güvenlik soruşturması** "basitleştiriliyor".İçişleri Bakanlığının güvenlik soruşturmalarını basitleştiren bir yönetmeliği hazırlayarak Başbakanlığa sunduğu belirtildi.Buna göre kamu sektöründe çalışanlar "alt" ve "üst" düzeydekiler olmak üzere ikiye ayrılacak."Üst" düzeydekiler için MİT soruşturması gerekirken,"alt" düzeydekiler için polis soruşturmasıyla yetinilecek.İçişleri Bakanlığı tarafından daha önce hazırlanan Güvenlik Soruşturması Yönergesi'nde,"akrabası içinde komünistlik suçundan hükümlü veya komünist zanlısı kimseler bulunması","Türklük ülküsüne bağlı olduğundan şüphe edilen kimselerle evli bulunması","Devletin idare şeklini değiştirmek için kuvvet kullanılmasının lüzumuna inanmak" gibi hallerde güvenlik belgesi verilmiyor.

- Erbil Tuşalp'in **"Bin İnsan"**adlı kitabı için soruşturma açıldı.

- **Barış Derneği** davasında kararı bozma gerekçesi: 1)Polis raporlarının yetkili hükümet komiseri raporları olup olmadıkları sıkıyönetim mahkemesi tarafından araştırılmamış 2)Suç kanıtı olarak kabul edilen konuşmalara ilişkin bant çözümleri bilirkişi tarafından yapılmamış.

- **Hürriyet gazetesi** yazarlarından Necmi Onur, "Kör Sait'in Oğlu" adlı kitabı ile Prof. Turhan Feyzioğlu babasına hakaretten ve müstehcenlikten kesinleşen 19 aylık cezasını cekmek üzere cezaevine kondu.

- "Hakkında arama kararı bulunduğu" gerekçesiyle göz altına alınmış olan **Arolat** serbest bırakıldı.Arama kararının ise,1980 Ekim'inde meydana gelen Diyarbakır uçağının kaçırılması olayıyla ilgili tanık olarak dinlenmesi için olduğu öğrenildi.Dava bir süre önce sona ermişti.Uçakta yolcu olarak bulunan Arolat,uçak kaçıranlarla röportaj yapmıştı.

SANSÜR YASASI

Sinema ve Video Yasası TBMM'den geçti.Yasanın amacını ANAP Grubu adına konuşan Nihat Akpak,"Sinemanın zapt-ı rapt altına alınması ve desteklenmesi" olarak nitelendirdi.

Yasa ile üç kademeli bir sansür uygulaması getiriliyor."Eserler" ilk önce Kültür Bakanlığında kurulan ve bakanlık memurlarından oluşan üç kişilik bir alt komisyon tarafından incelenecek.Denetlenmesi gerekli görülmeyen eserlerin tescili yapılıp işletme belgeleri verilirken,"denetlenmesi gerekli ya da zorunlu" görülenler,"Denetim Kurulu"na gönderilecek.Denetim Kurulu 9 üyeden oluşuyor.Kültür ve Turizm Bakanlığı,İçişleri Bakanlığı,Dışişleri Bakanlığı,Milli Eğitim,Gençlik ve Spor Bakanlığı,Emniyet Genel Müdürlüğü,Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği,bir yapımcı ve bir sanatçı kurulda temsil ediliyorlar.

Bunun ötesinde,Yasa'nın 9. maddesinde,"Mülki idare amirleri,bölgenin özellikleri sebebiyle toplumsal bir olaya meydan vermesi muhtemel eserlerin dağıtım ve gösterimini,gerekçesini de belirtmek sureti ile,yetki ve görev sınırları içerisinde yasaklayabilirler."

"Bakanlık ve mülki idare amirlerince yapılacak herhangi bir denetim sonucunda eserin,devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü,milli egemenlik,kamu düzeni,genel asayiş,kamu yararı,genel ahlak ve genel sağlık,örf ve adetlerimize aykırı bulunması halinde eser yasaklanır ve kanuni takibat açılır", deniyor.

Sinema ve Video Eserleri Yasası,müzik yapıtlarını kapsayacak biçimde genişletildi.

- Milli Eğitim,Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bildirdiğine göre,**öğrenciler**,ilkokuldan başlayarak orta öğretimin sonuna kadar,sosyal ve psikolojik profillerini içeren 17 ayrı boyuta göre fişlenecekler.

- "Kitab-ı Mukaddes"in satışı 1941 yılında alınmış bir Bakanlar Kurulu kararına dayandırılarak durduruldu.

- İçişleri Bakanlığı 1953 yılında alınan bir Bakanlar Kurulu kararı ile Nazım Hikmet'in "İvan İvanoviç Var Mıydı,Yok Muydu?" adlı eserini toplattırdı.Karar,yurt dışında basılmış eserlerin yurda sokulmasıyla ilgili.

- İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin açtığı sınavları kazanan Mehmet Tevfik Özvan'ın ataması,"güvenlik soruşturması nedeniyle" uygun bulunmayarak yapılmadı.İstanbul 1. İdare Mahkemesi,"somut nedenler gösterilmesi gerektiğini belirterek,atamanın yapılması doğrultusunda karar verdi,Danıştay bu kararı onayladı.Buna karşın Özvan'ın ataması yapılmıyor.

- Sözleri Nazım Hikmet'e,bestesi ise Mesut Cemil'e ait iki şarkı İstanbul Radyosu repertuarından çıkartılarak,notaları dolaba kitlendi.

SAYIN ÖĞRETİM ÜYELERİNİN DİKKATİNE!

Doğramacı Üniversitesi gelecek yıl öğrenime başlıyor.Bilkent Özel Üniversitesi için,Doğramacı,"Amerika ve Avrupa'nın en ünlü Türk profesörlerini Türkiye'ye getireceğim" dedi.Bilkent Üniversitesinin ders programını Mart ayı sonlarında Türkiye"ye gelecek ABD'li profesörler yapacak.

- NOKTA dergisinin işkenceci polisin itirafları nı içeren iki sayısı toplatıldı.NOKTA sorumluları hakkında,"devletin emniyet kuvvetlerini küçük düşürmek" suçundan soruşturma yürütülüyor.

- Erbil Tuşalp'ın "Bin İnsan" kitabı için 1-6,5 yıl hapsi istendi.

- **Türk Tabipler Birliği Genel Başkanı**,Diyarbakır Askeri Savcısının,Diyarbakır Cezaevindeki ölümler konusunda açıklama yapması üzerine görüşlerini bildirdi.Askeri savcının,cezaevinde meydana gelmiş ölümlerin üçte biri için gerekçe belirtmediğine değinen Nusret Fişek,"Tıpta 'normal ölüm','eceliyle ölüm' diye bir şey yoktur" dedi.

- Tiyatrocu Füsun Erbulak,"Burgu" kitabı dolayısıyla,"müstehcenlik"ten suçlu bulundu.

- **Üç gazeteciye** 6'şar yıl hapis cezası verildi. "İktibas" dergisi sorumlu yazı işleri müdürü Ercümend Özkan ve dergi yazarlarından Mehmet Çoban ve "Demokrasi Risalesi" kitabının yazarı Yaşar Kaplan 6 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldılar.

YURT DIŞINDAN KISA KISA

- İngiltere'de Muhafazakar,İşçi ve Liberal Parti üyesi toplam 50 milletvekili,Genel Kurmay Başkanı Necdet Üruğ,Başbakan Turgut Özal ve TBMM Başkanı Necmettin Karaduman'a gönderdikleri bir telgrafta,"barış ve silahsızlanma" uğruna mücadele ettikleri ve politik görüşleri nedeniyle mahkum edildiklerini belirttikleri 23 Barış Derneği yöneticisinin derhal serbest bırakılmasını talep ettiler.

- Onyedi Avrupa ülkesinin yazarları,Kenan Evren'e yazdıkları bir mektupla,Aziz Nesin'in VII. Avrupa Yazarları Kongresi'ne katılmasına izin verilmeyişini protesto ettiler.

- Recklinghausen bölgesi yazın girişimi "Letteratour" Kenan Evren'e ve Bonn'daki Türkiye Büyükelçiliğine yazdıkları mektuplarla,meslektaşlarının hapiste ve göz altında uğradıkları kötü muameleyi protesto ettiler ve Avrupa'nın kabul etmesi olanaksız gerekçelerle haklarında soruşturma açılan meslektaşlarının yanında olduklarını belirttiler.

DOKTOR İSMAİL BEŞİKÇİ ÖRNEĞİNDE TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ

İsmail Beşikçi sağlığı gitgide bozularak Gazian tep Cezaevinde son hapis cezasını çekmeye devam ediyor.Bu değerli Türk bilim adamı ve yazarı,Türkiye'de demokrasi yolunda olumlu gelişmeler olduğu yalanının karşısına somut bir cevap olarak çıkıyor.Belki de bu yüzden özellikle unutturulmaya çalışılıyor.

İsmail Beşikçi 1939'da İskilip'te doğmuş ve yaşamının ilk 20-25 yılını Türkiye'nin "Batı"sında geçirmiş değerli bir sosyologdur.1965'ten sonra Erzurum'daki Atatürk Üniversitesinde çalışmaya başlaması ve bölgenin sosyal,ekonomik ve etnokültürel yapısı ile ilgili araştırmalar yapmaya başlamasıyla birlikte "tanrıların gazabına" uğramaya başlamıştır.Kürt halkı nın "dağ Türkleri" değil ayrı bir halk olduğunu bilim sel bir gerçek olarak savunup,tabulara karşı çıktığı için önce üniversitedeki görevinden uzaklaştırılmış, daha sonra 1971'de tutuklanarak yargılanmış,mahkum edildiği ağır hapis cezasından ancak 1974 affı ile kur tulabilmiştir.1979'da resmi tarih tezine karşı çıkan bilimsel araştırmasından dolayı yeniden hapse atılmış,böylece bu yasaklara uymamanın ne kadar ağıra mal olacağını isbat için kullanılmıştır.

Nisan 1981'de hapiste kalması gereken süreyi ta mamlayarak tahliye olan **Beşikçi**,Haziran 1981'de yeniden tutuklanmıştır.Bu kez suçu İsviçre Yazarlar Birli ği başkanına yazdığı bir mektupta "Türkiye Devletinin dışta itibarını zedelemek"tir.**Beşikçi**,kendisine yönel tilen tüm baskılara karşı susmayı kasul etmemiş olduğu için bu kez Askeri Mahkeme tarafından 10 yıl hapse mahkum edilmiştir.

Büyük yazar **Tolstoy**,"Doğrudan doğruya yalan söy lememek yetmez.İnsan susarak yalan söylemekten de çekinmelidir" diyor.**Dr. İsmail Beşikçi** örneği,Türkiye' de,hele de kimi "hassas" konularda susarak yalan söylememenin bedelinin ne kadar ağır olduğunu ortaya koy maktadır.Türkiye'nin demokrasiye doğru adım adım iler lediği yolunda tozpembe hayaller yaratmaya,gerçekleri çarpıtmaya çalışanlara karşı **İsmail Beşikçi**'nin karşı laştığı ve şu anda karşı karşıya bulunduğu durum en en somut bir cevaptır.

Dr. İsmail Beşikçi'ye yazmak isteyenler **"Gazian tep Özel Kapalı Cezaevi-Gaziantep-Türkiye"** adresine yazabilirler. *

Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi
Postfach 2106, 3550 Marburg

Bağış Hesap Numarası:C.Weber,Spendkonto Initiative f.türk.Intellektuelle
BfG-Hannover
Kto. 12 26 22 02 01
BLZ 250 101 11